**2019 m. lapkričio 28 d., ketvirtadienis**

P9_TA(2019)0079

# 2019 m. JT bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencija (COP 25)

## 2019 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2019 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijos Madride (Ispanija) (COP 25) (2019/2712(RSP))

(2021/C 232/07)

*Europos Parlamentas,*

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) ir į jos Kioto protokolą,

— atsižvelgdamas į susitarimą, 2015 m. gruodžio 12 d. priimtą per 21-ąją UNFCCC šalių konferenciją (COP 21) Paryžiuje (Paryžiaus susitarimas),

— atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 2–14 d. Katovicuose, Lenkijoje, vykusias 24-ąją UNFCCC šalių konferenciją (COP 24), 14-ąją šalių konferenciją, kuri laikoma Kioto protokolo šalių susitikimu (CMP 14), ir šalių konferencijos, kuri laikoma Paryžiaus susitarimo šalių susitikimu, pirmosios sesijos trečiąją dalį (CMA 1.3),

— atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 1 d. UNFCCC šalių konferencijos biuro sprendimą sutikti su Čilės, kaip pirmininkausiančios valstybės narės, vyriausybės pasiūlymu surengti COP 25 konferenciją Madride (Ispanija) 2019 m. gruodžio 2–13 d.,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir į darnaus vystymosi tikslus (DVT),

— atsižvelgdamas į aukščiausiojo lygio susitikimą klimato kaitos klausimais, kurį 2019 m. rugsėjo 23 d. surengė JT generalinis sekretorius,

— atsižvelgdamas į savo 2018 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl 2018 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijos Katovicuose, Lenkijoje (COP 24) ([1]),

— atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją „Klimato kaita. Europos strateginė ilgalaikė vizija siekiant klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralaus poveikio klimatui ekonomikos pagal Paryžiaus susitarimą“ ([2]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 28 d. Komisijos komunikatą „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“ (COM(2018)0773),

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,

— atsižvelgdamas į Tarybos 2019 m. spalio 4 d. išvadas,

— atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 6 d. Latvijos ir Europos Komisijos JTBKKK pateiktą dokumentą dėl ES ir jos valstybių narių numatomo nacionalinio indėlio,

— atsižvelgdamas į Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiąją ataskaitą dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C, į jos penktąją vertinimo ataskaitą (AR5) ir apibendrinamąją ataskaitą šiuo klausimu, į IPCC specialiąją ataskaitą dėl klimato kaitos ir žemės ir IPCC specialiąją ataskaitą dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui,

([1]) Priimti tekstai, P8_TA(2018)0430.
([2]) Priimti tekstai, P8_TA(2019)0217.

— atsižvelgdamas į Pasaulinės prisitaikymo komisijos (angl. *Global Commission on Adaptation*, GCA) pavyzdinę ataskaitą dėl prisitaikymo,

— atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio mėn. Jungtinių Tautų aplinkos programos (UNEP) devintą apibendrinamąją ataskaitą „2018 m. atotrūkio išmetalų srityje ataskaita“ ir į ketvirtą 2018 m. ataskaitą atotrūkio prisitaikant prie klimato kaitos klausimu,

— atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 2 d. Europos aplinkos agentūros paskelbtą rodiklių įvertinimą „Ekonominiai nuostoliai dėl ekstremalių klimato reiškinių Europoje“,

— atsižvelgdamas į 2019 m. kovo mėn. Pasaulinės meteorologijos organizacijos (WMO) „Pareiškimą dėl pasaulinio klimato padėties 2018 m.“ ir į 2018 m. lapkričio 22 d. 14-ąjį WMO „Biuletenį šiltnamio efektą sukeliančių dujų klausimu“,

— atsižvelgdamas į Silezijos deklaraciją dėl solidarumo ir tinkamo pereinamojo laikotarpio, Silezijos ministrų deklaraciją „Miškai klimato apsaugai“ ir Permainų bendromis pastangomis partnerystę siekiant elektromobilumo ir netaršaus transporto, pasirašytas pasirašytą vykstant 24-ajai Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijai (COP 24),

— atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 29 d. Biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų visuotinio įvertinimo ataskaitos, kurią parengė Tarpvyriausybinė mokslinė politinė biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platforma (IPBES), santrauką politikos formuotojams,

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. lapkričio 15 d. rezoliuciją dėl Veiksmų plano gamtai, žmonėms ir ekonomikai ([3]),

— atsižvelgdamas į aukšto lygio apibendrinamąją ataskaitą dėl naujausios klimato mokslo informacijos „United in Science“, kurią parengė 2019 m. JT aukščiausiojo lygio susitikimo Mokslo patariamoji grupė,

— atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio mėn. „Eurobarometro“ apklausą klimato kaitos klausimu,

— atsižvelgdamas į klausimus Tarybai (O-000029/2019 – B9-0055/2019) ir Komisijai (O-000030/2019 – B9-0056/2019) dėl 2019 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijos Madride (Ispanija) (COP 25),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi Paryžiaus susitarimas įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d.; kadangi 187 iš 197 konvencijos šalių yra JT deponavusios savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus (2019 m. lapkričio 19 d. duomenimis);

B. kadangi 2015 m. kovo 6 d. ES ir jos valstybės narės pateikė UNFCCC dokumentą dėl numatyto nacionaliniu lygmeniu nustatyto įpareigojančio veiksmo (INDC), kuriuo įsipareigojo siekti privalomo tikslo iki 2030 m. bent 40 proc. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį ES, palyginti su 1990 m. rodikliu;

C. kadangi iki šiol prisiimtų Paryžiaus susitarimą pasirašiusių šalių įsipareigojimų nepakaks, kad būtų pasiektas jų bendras tikslas; kadangi dabartinis ES ir jos valstybių narių pateiktas nacionaliniu lygmeniu nustatytas įpareigojantis veiksmas (NDC) neatitinka Paryžiaus susitarime nustatytų tikslų ir jį reikia persvarstyti;

D. kadangi iš IPCC 1,5 °C ataskaitos matyti, kad temperatūrai pakilus 1,5 °C poveikis tikriausiai bus gerokai mažesnis nei tuo atveju, jei ji pakils 2 °C;

([3]) OL C 356, 2018 10 4, p. 38.

**2019 m. lapkričio 28 d., ketvirtadienis**

E. kadangi pasaulinės temperatūros požiūriu pastarieji ketveri metai (2015–2018 m.) buvo šilčiausi pasaulyje užfiksuoti metai ir kadangi 2018 m. buvo išmestas rekordinis anglies dioksido kiekis; kadangi 2019 m. liepos mėn. buvo karščiausias užregistruotas mėnuo ir ši tendencija toliau stebima 2019 m., taigi, WMO duomenimis, 2015–2019 m. laikotarpis bus karščiausias užregistruotas penkerių metų laikotarpis;

F. kadangi, WMO duomenimis, $CO_2$ koncentracija pasaulyje 2018 m. buvo 407,8 milijoninių dalių (ppm), t. y. 2,2 ppm daugiau nei 2017 m., o iki 2019 m. pabaigos $CO_2$ koncentracija pasieks ar net viršys 410 ppm;

G. kadangi, kaip pasaulinio judėjimo dalis, streikai dėl klimato vyko 185 pasaulio šalyse ir 2019 m. rugsėjo mėn. į gatves išėjo rekordinis skaičius žmonių – 7,6 mln., taigi tai buvo didžiausia istorijoje mobilizacija dėl klimato;

H. kadangi Paryžiaus susitarimo preambulėje pripažįstama „visų ekosistemų vientisumo ir biologinės įvairovės, įskaitant vandenynus, išsaugojimo užtikrinimo svarba“ ir kadangi UNFCCC 4 straipsnio 1 dalies d punkte pabrėžiama, kad jos šalys turi skatinti tvarų visų šiltnamio efektą sukeliančių dujų absorbentų ir kaupėjų, įskaitant biomasę, miškus ir vandenynus, taip pat kitas sausumos, pakrančių ir jūros ekosistemas, valdymą, išsaugojimą ir gausinimą;

I. kadangi Čilė, kaip COP 25 pirmininkausiančioji šalis, jau nurodė, kad atkreips dėmesį į vandenynų vaidmenį kovojant su visuotiniu atšilimu, tai sprendimas, kuris yra dar prasmingesnis po to, kai IPCC paskelbė naują nerimą keliančią ataskaitą dėl vandenynų atšilimo;

J. kadangi miškai iš esmės prisideda prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos; kadangi apie 10 proc. ES išmetamo ŠESD kiekio absorbuoja augantys miškai; kadangi dėl miškų naikinimo susidaro beveik 20 proc. pasaulyje išmetamo ŠESD kiekio ir jis vyksta visų pirma dėl plėtojamos pramoninės gyvulininkystės, sojų ir alyvpalmių aliejaus gamybos, be kita ko, ES rinkai; kadangi ES turėtų sumažinti savo netiesioginį dalyvavimą naikinant miškus (vartojimo poveikis miškų naikinimui), už kurį ji atsakinga;

K. kadangi Parlamentas keletą kartų prašė Komisijos, pvz., savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliucijoje dėl klimato kaitos, išnagrinėti $CO_2$ apmokestinimą tuose sektoriuose, kuriems dar netaikoma ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS);

L. kadangi klimato kaitos poveikis besivystančioms šalims neproporcingai didelis, nors besivystančios šalys išmeta gerokai mažiau $CO_2$ nei išsivysčiusios šalys;

1. primena, kad klimato kaita yra vienas didžiausių žmonijai tenkančių iššūkių ir kad viso pasaulio valstybės bei subjektai turi visomis išgalėmis su ja kovoti; pabrėžia, kad tarptautinis bendradarbiavimas laiku, solidarumas ir nuolatinis bei neblėstantis įsipareigojimas bendriems veiksmams yra vienintelis sprendimas norint realizuoti mūsų kolektyvinę atsakomybę už visos planetos išsaugojimą;

2. pripažįsta, kad rimtos su klimato kaita susijusios grėsmės kelia ypač didelį susirūpinimą žmonėms; primena, kad, anot 2019 m. „Eurobarometro“ apklausos, 93 proc. ES piliečių klimato kaitą laiko rimta problema; teigiamai vertina tai, kad žmonės visame pasaulyje – ypač jaunesniųjų kartų atstovai – vis aktyviau įsitraukia į kovą su klimato kaita; teigiamai vertina jų raginimus vadovautis didesniais kolektyviniais užmojais ir imtis skubių veiksmų, kad būtų pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslais ir nebūtų viršyta 1,5 °C riba; primygtinai ragina nacionalinę, regioninę ir vietos valdžią bei ES paisyti šių raginimų;

3. pripažįsta, kad norint, jog plataus užmojo įtrauki ES klimato politika ir priemonės būtų sėkmingos, būtinas visuomenės palaikymas; mano, kad tai turėtų atsispindėti ES pastangose kovojant su klimato kaita;

4. pripažįsta, kad klimato kaitos našta jau tenka ir toliau teks daugiausia Pietų pusrutulio šalims, kad Pietų pusrutulio šalys yra daug jautresnės neigiamam klimato kaitos poveikiui nei Šiaurės pusrutulio šalys ir kad jos jau patiria praradimus ir žalą, taip pat jos turi mažiau pajėgumų prisitaikyti, ir kad Pietų pusrutulio šalys prie klimato krizės prisidėjo gerokai mažiau nei Šiaurės pusrutulio šalys;

5. primena, kad Paryžiaus susitarimo preambulėje teisė į sveikatą pripažįstama kaip pagrindinė žmogaus teisė; pabrėžia, kad UNFCCC 4 straipsnio 1 dalyje teigiama, kad visos jos šalys turėtų taikyti „atitinkamus metodus, tokius kaip poveikio įvertinimas, parengtus ir reglamentuotus nacionaliniu mastu, siekiant iki minimumo sumažinti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai bei aplinkai vykdant projektus ir priemones siekiant sušvelninti klimato pasikeitimą ar prisitaikymą prie jo“; mano, kad sveikata turėtų būti įtraukta į nacionalinius prisitaikymo planus ir UNFCCC teikiamus pranešimus;

6. apgailestauja, kad su klimato kaita susijusių darnaus vystymosi tikslų (DVT) rodikliai neapima sveikatos, tačiau pažymi, kad padėtis taisoma imantis Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) ir UNFCC sekretoriato akademinių tyrimų iniciatyvų; palankiai vertina tai, kad 2019 m. rugsėjo 23 d. buvo priimta JT aukšto lygio politinė deklaracija dėl visuotinės sveikatos apsaugos;

7. pripažįsta, kad nepasiekus užsibrėžtų klimato ir aplinkos tikslų, dėl kurių susitarta per COP 21, pasiekti daugumą JT darnaus vystymosi tikslų bus beveik neįmanoma;

8. pabrėžia, kad tiesioginis klimato kaitos poveikis jau juntamas; pabrėžia, kad, Pasaulinės komisijos prisitaikymo klausimu ataskaitos duomenimis, dėl klimato kaitos iki 2030 m. skurde galėtų atsidurti daugiau kaip 100 mln. žmonių, o pasėlių derlius iki 2050 m. galėtų sumažėti 5–30 proc., todėl ypač pažeidžiamose zonose galėtų prasidėti maisto stygius;

9. pabrėžia, kad manoma, jog nesumažinus atšilimo pasaulio ekonomika pasikeis – iki 2100 m. vidutinės pajamos pasaulyje sumažės 23 proc., o pajamų nelygybė pasaulyje padidės; pabrėžia, kad, priešingai nei skaičiuota anksčiau, numatomi pasauliniai nuostoliai sudaro beveik linijinę kreivę su vidutine pasauline temperatūra, o nuostolių mediana yra daug kartų didesnė nei nurodoma pagrindiniuose modeliuose ([4]);

***Mokslinis klimato politikos veiksmų pagrindas***

10. pabrėžia, kad IPCC specialiojoje ataskaitoje dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C yra pateiktas išsamiausias ir naujausias klimato kaitos švelninimo būdų vadovaujantis Paryžiaus susitarimu mokslinis vertinimas; pabrėžia, jog, remiantis šia ataskaita, norint turėti realią galimybę iki 2100 m. neviršyti pasaulinės temperatūros padidėjimo 1,5 °C arba šiek tiek viršyti, vėliausiai iki 2067 m. visame pasaulyje išmetamas grynasis ŠESD kiekis turi būti nulinis, o iki 2030 m. metinis visame pasaulyje išmetamas ŠESD kiekis turi būti sumažintas neviršijant 27,4 Gt $CO_2$ ekvivalento per metus; pabrėžia, kad, ES, kaip pasaulio lyderė, ir kitos didžiosios pasaulio ekonomikos, atsižvelgdamos į šias išvadas ir vadovaudamosi Paryžiaus susitarimu, turi siekti kuo anksčiau ir vėliausiai iki 2050 m. užtikrinti nulinį grynąjį išmetamą ŠESD kiekį;

11. pabrėžia, kad Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiojoje ataskaitoje dėl klimato kaitos ir žemės pabrėžiamas dramatiškas visuotinio atšilimo poveikis žemei; reiškia susirūpinimą dėl to, kad dirvožemio būklės blogėjimas dėl žmonių veiksmų, visų pirma dėl netvarių žemės ūkio metodų ir gausėjančių žemės naudojimo sutrikdymų, tokių kaip miškų gaisrai, toliau mažėja žemės pajėgumas atlikti anglies absorbento funkciją; pabrėžia, kad, jei ši dabartinė tendencija pasaulyje išsilaikytų, galima tikėtis, kad šios dramatiškos pasekmės bus dar rimtesnės;

12. pabrėžia, kad IPCC specialiojoje ataskaitoje „Vandenynai ir kriosfera keičiantis klimatui“ pabrėžiama, kad klimato mechanizmai priklauso nuo vandenynų ir jūrų ekosistemų, kuriems šiuo metu neigiamą poveikį daro visuotinis atšilimas, tarša, pernelyg intensyvus jūrų biologinės įvairovės naudojimas, rūgštėjimas, deguonies mažėjimas, jūros vandens temperatūros šuoliai ir precedento neturintis ledynų ir jūros ledo tirpsmas bei pakrančių erozija, geros būklės; be to,

([4]) M. Burke ir kt., „Global non-linear effect of temperature on economic production“, žurnalas *Nature*, 527 tomas, p. 235–239.

pabrėžia, kad ataskaitoje pateiktos išvados dėl padidintos rizikos jūrų ekosistemoms, pakrančių bendruomenėms ir pragyvenimo šaltiniams; primena, kad vandenynai yra sprendimo, kaip sušvelninti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos, dalis; pabrėžia, kad COP 25 bus pirmoji „mėlynoji COP“ apskritai; todėl ragina ES teikti pirmenybę vandenynų klausimui Europos žaliojo kurso darbotvarkėje ir vykstant tarptautinėms deryboms dėl klimato;

13. reiškia susirūpinimą dėl JT aplinkos programos „2018 m. atotrūkio išmetamųjų teršalų srityje ataskaitoje“ pateiktos informacijos, kuria remiantis dabartiniai besąlygiški nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai toli gražu nepakankami norint neviršyti Paryžiaus susitarime nustatytos atšilimo ribos (gerokai žemiau 2 °C), vietoj to numatomas atšilimas iki 2100 m. gali siekti 3,2 °C ([5]) – tai darant prielaidą, kad klimato politikos veiksmai bus nuosekliai įgyvendinami visą XXI a.; pabrėžia, jog esama didelės rizikos, kad temperatūrai pakilus 3,2° C bus peržengti tam tikri lūžio taškai ir dėl to prasidės didžiulis papildomas atšilimas;

14. reiškia susirūpinimą dėl aukšto lygio apibendrinamosios ataskaitos „United in Science“, parengtos 2019 m. JT aukščiausiojo lygio susitikimo klimato kaitos klausimais proga, išvadų, ypač dėl to, kad 2017 m. išmetamas $CO_2$ kiekis vėl augo ir kad metinis naudojant iškastinį kurą išmetamas $CO_2$ kiekis 2018 m. pasiekė naujas aukštumas, todėl ŠESD koncentracija atmosferoje pasiekė nerimą keliantį precedento neturinti lygį;

15. pabrėžia, kad dabartiniai NDC užmojai turėtų būti padidinti penkis kartus siekiant, kad nebūtų viršyta 1,5 °C riba; pabrėžia, kad šį pasaulinio masto užmojį techniškai dar įmanoma įgyvendinti ir kad tai taip pat duotų daug naudos aplinkai ir visuomenės sveikatai;

16. pabrėžia, kad, pasak Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO), klimato kaita neigiamai veikia sveikatos būklę lemiančius socialinius ir aplinkos veiksnius – švarų orą, saugų geriamąjį vandenį, apsirūpinimą maistu ir saugią pastogę – ir kad 2030–2050 m. kasmet tikimasi 250 000 papildomų mirties atvejų dėl netinkamos mitybos, maliarijos, viduriavimo ir karščio sukeliamo streso, nes ekstremaliai aukšta oro temperatūra tiesiogiai prisideda prie mirties nuo širdies ir kraujagyslių bei kvėpavimo takų ligų, pirmiausia tarp vyresnio amžiaus ir pažeidžiamų piliečių; pabrėžia, kad klimato kaita, pasireiškianti kaip potvyniai, kaitros laikotarpiai, sausros ir gaisrai, labai veikia žmonių sveikatą, be kita ko, lemia neprievalgį, poveikį psichikos sveikatai, širdies ir kraujagyslių bei kvėpavimo takų ligas ir pernešėjų platinamas infekcijas; pabrėžia, kad prastesni higienos standartai, ribota prieiga prie geriamojo vandens ir nenuolatinė prieiga prie sveikatos priežiūros paslaugų kelia grėsmę moterų sveikatai, visų pirma nėštumo laikotarpiu;

17. pabrėžia, kad 2019 m. IPBES Biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų visuotinio įvertinimo ataskaitoje, IPCC specialiojoje ataskaitoje dėl klimato kaitos ir žemės, IPCC specialiojoje ataskaitoje dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui ir Pasaulinės komisijos prisitaikymo klausimu pavyzdinėje ataskaitoje klimato kaita pripažįstama viena pagrindinių tiesioginių biologinės įvairovės nykimo ir dirvožemio degradacijos veiksnių; atkreipia dėmesį į tai, kad prognozuojama, jog ateinančiais dešimtmečiais klimato kaitos neigiamas poveikis gamtai ir biologinei įvairovei, ekosisteminėms paslaugoms, vandenynams ir apsirūpinimo maistu saugumui vis labiau didės;

18. dar kartą teigia, kad besąlygiškas daug anglies dioksido absorbuojančių sistemų, tokių kaip durpynai, šlapynės, natūraliosios ganyklos, mangrovės ir žmogaus nepaliesti miškai, išsaugojimas – tai reagavimo galimybė, kurios poveikis būtų juntamas iš karto, taigi jo jokiu būdu negalima pakeisti miškų įveisimu, miškų atsodinimu ir nualintos žemės atkūrimu, nes šių priemonių poveikis nebūtų juntamas iš karto;

19. atkreipia dėmesį į tai, kad, remiantis Tarpvyriausybinės mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) atlikto visuotinio biologinės įvairovės ir ekosistemų paslaugų vertinimo ataskaita, vienam milijonui rūšių gresia išnykimas; primena, kad biologinė įvairovė atlieka itin svarbų vaidmenį sudarant žmonėms galimybes prisitaikyti prie visuotinio atšilimo ir kovoti su juo; yra susirūpinęs dėl biologinės įvairovės nykimo poveikio mūsų atsparumui; atkreipia dėmesį į tai, kad biologinės įvairovės nykimas yra ne vien tik aplinkos problema, bet turi įtakos visuomenei ir ekonomikai plačiąja prasme;

([5]) JT aplinkos programa, 2018 m. atotrūkio išmetamųjų teršalų srityje ataskaita, p. 21.

***Plataus užmojo ES klimato politika: ES nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai ir ilgalaikė strategija***

20. ragina visas UNFCCC šalis bendradarbiaujant su regionais ir nevalstybiniais subjektais konstruktyviai prisidėti prie proceso, kurį ketinama pradėti iki 2020 m., kai turės būti atnaujinti nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai, siekiant užtikrinti jų suderinamumą su ilgalaikiu Paryžiaus susitarime nustatytu temperatūros tikslu; pripažįsta, kad dabartinių įsipareigojimų nepakanka susitarimo tikslams pasiekti; todėl pabrėžia, kad artimiausiu metu gali būti pasiektas visame pasaulyje išmetamo ŠESD kiekio pikas ir kad visos susitarimo šalys – ypač ES ir visos Didžiojo dvidešimtuko valstybės – turėtų sustiprinti savo pastangas ir, kaip numatyta Paryžiaus susitarime, iki 2020 m. pradžios atnaujinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus;

21. palankiai vertina tai, kad per 2019 m. JT aukščiausiojo lygio susitikimą klimato klausimais buvo sudarytas Klimato politikos užmojų aljansas (angl. *Climate Ambition Alliance*), kuris apima 59 UNFCCC šalis, kurios pareiškė ketinimą iki 2020 m. pateikti platesnio užmojo NDC, kaip nurodyta Paryžiaus susitarime, o 65 susitarimo šalys, įskaitant ES, stengiasi pasiekti, kad iki 2050 m. grynasis išmetamas ŠESD kiekis būtų nulinis; tačiau apgailestauja, kad ne visos ES valstybės narės buvo pasirengusios pritarti ES NDC užmojo padidinimui, nepaisant Europos Parlamento raginimų;

22. atkreipia ypatingą dėmesį į ES plataus užmojo įtraukios klimato politikos svarbą norint, kad ES būtų veiksminga ir patikima partnerė pasaulyje bei kad būtų išsaugota ES pasaulinė lyderystė sprendžiant su klimato kaita susijusius klausimus; todėl pabrėžia, kad ES turi investuoti į mokslinius tyrimus ir pramonėje pritaikomas inovacijas ir siekti pažangos šioje srityje;

23. dar kartą ragina ES vadovus per 2019 m. gruodžio 12–13 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimą paremti ES ilgalaikį tikslą kuo greičiau ir vėliausiai iki 2050 m. pasiekti, kad grynasis išmetamų ŠESD kiekis ES viduje būtų nulinis; ragina Tarybai pirmininkaujančią valstybę ir Komisiją kuo greičiau po susitikimo pranešti UNFCCC apie šį tikslą; pabrėžia, kad, norint kuo ekonomiškai efektyviau pasiekti nulinį grynąjį išmetamą ŠESD kiekį iki 2050 m. ir išvengti anglies dioksido šalinimo technologijų naudojimo, nes tai keltų didelę grėsmę ekosistemoms, biologinei įvairovei ir apsirūpinimui maistu, reikia padidinti 2030 m. numatytą užmojų lygį; pabrėžia, kad gamtos procesais paremti sprendimai yra pagrindinė ES priemonė norint pasiekti išmetamo ŠESD kiekio sumažinimo tikslus; apgailestauja, kad ES praleido progą per 2019 m. rugsėjo mėn. vykusį JT aukščiausiojo lygio susitikimą klimato kaitos klausimais iškelti aukštesnius tikslus ir pademonstruoti vadovaujamąjį vaidmenį siekiant Paryžiaus susitarimo tikslų; mano, jog nepaprastai svarbu, kad Sąjunga per COP 25 aiškiai parodytų esanti pasirengusi labiau prisidėti prie Paryžiaus susitarimo tikslų siekio;

24. pritaria ES nacionaliniu lygmeniu nustatomų įpareigojančių veiksmų patikslinimui, visos ekonomikos mastu nustatant tikslą Sąjungoje išmetamų ŠESD kiekį iki 2030 m. sumažinti 55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu; todėl ragina ES vadovus pritarti tam, kad būtų atitinkamai padidinti užmojai, susiję su ES NDC; mano, kad tai turi būti daroma sykiu įtvirtinant ES teisėje tikslą kuo greičiau ir vėliausiai iki 2050 m. pasiekti, kad poveikis klimatui būtų neutralus; ragina kitas pasaulio ekonomikas atnaujinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, kad poveikis būtų juntamas visame pasaulyje;

25. tikisi, kad Europos žaliasis kursas bus visapusiška ir plataus užmojo strategija, kurią įgyvendinant ne vėliau kaip 2050 m. bus pasiektas nulinio Europos poveikio klimatui tikslas, įskaitant tikslą iki 2030 m. sumažinti Europoje išmetamą ŠESD kiekį 55 proc.; ragina Komisiją atitinkamai pakoreguoti visų susijusių sričių politiką, visų pirma klimato, žemės ūkio ir sanglaudos politiką;

26. pabrėžia, kad norint pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus, kaip pvz. veiksmingo 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus, reikia konkrečių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo priemonių nacionaliniu ir ES lygmenimis;

27. pabrėžia, kad visose klimato politikos srityse turėtų būti laikomasi teisingos pertvarkos principo, glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine visuomene ir socialiniais partneriais; todėl mano, kad stipresnė socialinė partnerystė ir pilietinės visuomenės dalyvavimas nacionaliniu ir ES lygmenimis yra būtina sąlyga siekiant poveikio klimatui neutralumo tikslo visuose visuomenės sektoriuose sąžiningu, įtraukiu ir socialiai tvariu būdu; laikosi nuomonės, kad gamtos procesais paremti sprendimai, ekosistemų ir biologinės įvairovės atkūrimas ir išsaugojimas yra būtina klimato kaitos poveikio švelninimo ir prisitaikymo prie jos sąlyga;

**2019 m. lapkričio 28 d., ketvirtadienis**

28. mano, kad didesniam rinkų stabilumui užtikrinti ES būtų naudinga nustatyti dar vieną tarpinį išmetamų teršalų kiekio mažinimo tikslą iki 2040 m., nes taip gali būti pasiektas dar didesnis stabilumas ir užtikrinta, kad iki 2050 m. būtų pasiektas nulinio grynojo išmetamų ŠESD kiekio tikslas; taip pat primena, kad būtina reguliariai atnaujinti tokius tikslus siekiant užtikrinti, kad jie atitiktų Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo tikslą;

29. mano, kad turėtų būti tęsiamas darbas siekiant sukurti patikimą vartojimo poveikio klimato kaitai įvertinimo modelį; atkreipia dėmesį į išsamios Komisijos analizės išvadą, kad ES pastangas sumažinti jos gamybos procesuose išmetamų teršalų kiekį iš dalies kompensuoja importuojamos prekės su didesniu anglies pėdsaku, tačiau bet kokiu atveju ES reikšmingai prisidėjo mažindama išmetamą teršalų kiekį kitose šalyse dėl padidėjusio prekybos srauto ir anglies dioksido atžvilgiu efektyvesnio jos eksporto;

30. pabrėžia, kad būtina stiprinti tarptautinę sistemą, kad būtų apsaugota pasaulio biologinė įvairovė, sustabdytas jos dabartinis nykimas ir kad ji, kiek įmanoma, būtų atkurta; mano, kad tokia sistema turėtų būti grindžiama tikslais ir tvirtais įsipareigojimais, apimančiais nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ir kitas tinkamas priemones, finansinius įsipareigojimus ir geresnes pajėgumų didinimo garantijas, taip pat kas penkerius metus vykdomos peržiūros mechanizmą, ypatingą dėmesį skiriant užmojų didinimui;

***Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencija (COP 25) Madride, Ispanijoje***

31. pripažįsta Katovicuose vykusios COP 24 laimėjimus: ji leido dar labiau įsibėgėti klimato politikos veiksmams, o baigus rengti Paryžiaus susitarimo darbo programą (Katovicų taisyklių sąvadą (angl. *Katowice Rulebook*)) buvo parengtos veiksmų gairės Paryžiaus susitarimui įgyvendinti; tačiau pažymi, kad kai kurie Katovicuose ne iki galo išnagrinėti klausimai – pirmiausia susiję su Paryžiaus susitarimo 6 straipsnyje numatytais mechanizmais – turi būti baigti per COP 25; taip pat mano, kad COP 25 turės būti priimtas ne vienas sprendimas dėl įgyvendinimo, ypač klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie jos, skaidrumo ir rėmimo srityse; tikisi gerų rezultatų per COP 25 persvarstant Varšuvos tarptautinį klimato kaitos poveikio sukeltų nuostolių ir žalos mechanizmą ir vedant derybas dėl Lyčių lygybės veiksmų plano; pripažįsta, kad per COP 25 turės būti vedamos tolesnės derybos dėl veiksmų įgyvendinimo trukmės;

32. pabrėžia, kad svarbu nustatyti bendrą NDC įgyvendinimo tvarkaraštį nepaisant to, kad daugelis UNFCCC šalių dirba pagal penkerių ar dešimties metų tvarkaraščius, kai kurios šalys yra nustačiusios trumpesnius įgyvendinimo laikotarpius, o kitos visai jų nenustačiusios; pažymi, kad toliau laikantis nesuderintų tvarkaraščių galima tikėtis neigiamo poveikio būsimoms deryboms dėl klimato srities užmojų; mano, kad vienodas NDC įgyvendinimo laikotarpis padėtų užtikrinti, kad visos susitarimo šalys persvarstytų savo įsipareigojimus ir vieningai apie juos praneštų ir kad pagerėtų pasaulinių pastangų sumavimas ir jas būtų lengviau vertinti kiekybiniu požiūriu; pritaria tam, kad būtų nustatytas bendras penkerių metų laikotarpis įgyvendinant visus DVT po 2030 m., nes jis atitinka Paryžiaus susitarimo užmojų ciklą ir nekenkia papildomiems ilgalaikiams įsipareigojimams, kuriuos susitarimo šalys gali būti prisiėmusios nacionaliniu mastu;

33. palankiai vertina tai, kad Čilė yra viena iš sėkmingiausiai dirbančių valstybių perėjimo prie švarios energijos srityje, ir visų pirma tai, kad ji daugiausiai pasaulyje padidino saulės energijos gamybą; mano, kad Čilės įsipareigojimai spręsti kritiškos klimato padėties problemą turėtų įkvėpti daugelį šalių Pietų Amerikoje ir pasaulyje;

34. pabrėžia, kad veiksmai, kurių pasaulio mastu bus imtasi per ateinančius dešimt metų, turės poveikio žmonijai per kitus 10 000 metų; todėl ragina Komisiją ir visas COP 25 šalis imtis ryžtingų plataus užmojo priemonių;

35. pripažįsta bendradarbiavimu grindžiamų strategijų vaidmenį siekiant platesnio užmojo rezultatų klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityse bei skatinant darnų vystymąsi ir aplinkosauginį naudingumą; pabrėžia, kad šiais mechanizmais turi būti užtikrinamas apskritai mažesnis teršalų išmetimas ir vengiama jų didėjimo nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų laikotarpiais ar tarp jų; reiškia susirūpinimą dėl to, kad per UNFCCC 50-ąjį tarpsesijinį susitikimą Bonoje padaryta ribota pažanga rinkos ir ne rinkos principais grindžiamų mechanizmų srityje;

36. ragina Komisiją ir valstybes nares dėti pastangas, kad būtų nustatytos griežtos ir tvirtos tarptautinės taisyklės, susijusios su Paryžiaus susitarimo 6 straipsniu; pripažįsta, kad daugelį problemų aplinkos vientisumui ir tvarumui kelia didelis projektų, vykdomų pagal švaraus vystymosi mechanizmą (angl. CDM) ir bendrą įgyvendinimą (BĮ) pagal Kioto protokolą, skaičius; ragina neleisti atsirasti teršalų kiekio mažinimo ir papildomumo apskaitos spragoms arba dvigubai jo

apskaitai; reiškia susirūpinimą dėl to, kad nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų tikslams gali būti taikomi Kioto protokole apibrėžti vienetai, nes tai gali rimtai pakenkti pagal 6 straipsnį numatytų būsimųjų mechanizmų aplinkosauginiam naudingumui; pabrėžia, kad taršos leidimai pagal naujus rinkos mechanizmus turi būti papildoma priemonė ir didinti klimato kaitos poveikio švelninimo pastangas siekiant galiojančių ir būsimų NDC; pritaria tam, kad iš pagal 6 straipsnį vykdomų mechanizmų gaunamų pajamų dalis būtų naudojama nepakankamai finansuojamam Prisitaikymo fondui remti;

37. mano, kad per COP 25 turėtų būti apibrėžtas naujas užmojų mastas – tiek kalbant apie Paryžiaus susitarimo įgyvendinimą, tiek apie kitą nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų, kurie turėtų atspindėti didesnius visų sektorių įsipareigojimus klimato politikos veiksmų srityje sausumoje ir vandenynuose, raundą;

38. pabrėžia, jog svarbu, kad per COP 25 ES kalbėtų vienu balsu ir laikytųsi vieningos pozicijos bei taip būtų užtikrinta jos politinė galia ir patikimumas; primygtinai ragina visas valstybes nares paremti ES įgaliojimus per derybas ir dvišalius susitikimus su kitais subjektais;

***Miškų vaidmuo***

39. primena, kad Paryžiaus susitarime visos susitarimo šalys raginamos imtis veiksmų siekiant išsaugoti ir padidinti absorbentus, įskaitant miškus; pažymi, kad sustabdžius miškų naikinimą ir alinimą ir leidus jiems ataugti būtų atlikta 30 proc. visų švelninimo veiksmų, reikalingų, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5 °C; pabrėžia, kad tvariai tvarkomi miškai yra labai svarbūs kovojant su klimato kaita didinant $CO_2$ sekvestraciją auginant miškus, užtikrinant anglies dioksido saugojimą medienos produktuose ir iškastinių žaliavų bei energijos pakeitimą, tuo pat metu mažinant miškų gaisrų, kenkėjų antplūdžio ir ligų riziką; pabrėžia, kad svarbu skatinti darbo metodus, kuriuos taikant išsaugomi natūralieji anglies dioksido absorbentai, įskaitant neliestus miškus ir neliestą miško dirvožemį, kurie Komisijos komunikate dėl ES veiksmų stiprinimo miškų atkūrimo srityje laikomi nepakeičiamais;

40. ragina visas susitarimo šalis, įskaitant ES ir jos valstybes nares, laikytis tarptautinių įsipareigojimų, be kita ko, prisiimtų Jungtinių Tautų Miškų forume, pagal JT biologinės įvairovės konvenciją (JTBĮK), Niujorko deklaraciją dėl miškų ir 15-ojo darnaus vystymosi tikslo, ypač 15.2 uždavinio iki 2020 m. įgyvendinti tvarų visų miškų rūšių valdymą, sustabdyti miškų naikinimą, atkurti sunykusius miškus ir pasauliniu mastu gerokai padidinti miškų įveisimą ir atkūrimą; ragina dėti daugiau pastangų visais politiniais lygmenimis siekiant užkirsti kelią miškų būklės blogėjimui Europoje ir prireikus atkurti jų būklę; todėl prašo Komisijos ir valstybių narių remti miškų atkūrimo priemones nualintose ir žemės ūkio reikmėms netinkamose dirvose;

41. atsižvelgiant į esminį miškų vaidmenį kovojant su klimato kaita ir į iššūkius, su kuriais dėl ekstremalių sausrų ir kenkėjų susiduria kai kurie Europos miškų savininkai, mano, kad Komisija turėtų apsvarstyti paskatų sistemą atvejais kai tvari miškotvarka nėra susijusi su verslu;

***Atsparumas klimato kaitos poveikiui prie jos prisitaikant***

42. teigiamai vertina Komisijos paskelbtą ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos įgyvendinimo ataskaitą, kuri rodo, kad tam tikra pažanga padaryta įgyvendinant kiekvieną iš jos atskirų aštuonių veiksmų; vis dėlto pažymi, kad nepaisant pasaulinių pastangų sumažinti išmetamų teršalų kiekį klimato kaitos poveikis yra neišvengiamas ir gyvybiškai svarbu imtis tolesnių veiksmų siekiant prie jos prisitaikyti; todėl ragina Komisiją persvarstyti strategiją atsižvelgiant į ataskaitos išvadas, kad ES lieka pažeidžiama dėl klimato kaitos poveikio, kuris patiriamas tiek jos viduje, tiek už jos ribų; pabrėžia poreikį, kad draudimo sektorius investuotų į prisitaikymą prie klimato kaitos, taip pat viešųjų ir privačiųjų investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas poreikį; laikosi nuomonės, kad žmonių sveikatos apsauga ir saugos užtikrinimas, biologinės įvairovės nykimo ir dirvožemio būklės blogėjimo stabdymas ir miestų prisitaikymo skatinimas yra prioritetinės svarbos klausimai;

43. pažymi, kad Paryžiaus susitarimo 8 straipsnyje (dėl nuostolių ir žalos) teigiama, kad susitarimo šalys turėtų laikytis bendradarbiavimu pagrįsto požiūrio klimato kaitos poveikio sukeltų nuostolių ir žalos srityje; todėl pabrėžia pasaulinių paramos priemonių tokiose srityse, kurioms ypač didelę neigiamą įtaką daro klimato kaita, svarbą;

**2019 m. lapkričio 28 d., ketvirtadienis**

44. pakartoja, kad visos šalys neišvengiamai turi imtis prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų, jei ketina mažinti neigiamą klimato kaitos poveikį ir visapusiškai pasinaudoti klimato kaitai atsparaus augimo ir darnaus vystymosi galimybėmis; pabrėžia, kad būtina kurti vienodas sistemas ir priemones, kurias taikant būtų galima stebėti pažangą, daromą įgyvendinant nacionalinius prisitaikymo prie klimato kaitos planus ir veiksmus, bei jų veiksmingumą; apgailestauja, kad valstybės narės, rengdamos nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, sau kėlė per mažus energetikos veiksmingumo ir atsinaujinančiųjų šaltinių energijos tikslus; primena, kad atsinaujinantieji energijos šaltiniai, įskaitant atsinaujinančiąją jūrų energiją kaip žiedinės ekonomikos dalį, yra klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos poveikio sprendimo dalis; ragina valstybes nares stiprinti savo nacionalinius planus energetikos ir klimato politikos srityse, kad būtų visiškai įgyvendintas Paryžiaus susitarimas;

***Klimato politikos finansavimas ir kitos įgyvendinimo priemonės***

45. palankiai vertina per COP 24 priimtą sprendimą, kad Prisitaikymo fondas turėtų būti ir toliau naudojamas Paryžiaus susitarimui įgyvendinti; pripažįsta fondo svarbą dėl klimato kaitos labiausiai pažeidžiamoms bendruomenėms, todėl palankiai vertina naują 10 mln. USD dydžio įnašą, kurį valstybės narės savanoriškai fondui skyrė 2019 m.;

46. pripažįsta, kad 37 proc. ES biudžeto dabar skiriama bendrai žemės ūkio politikai (BŽŪP) finansuoti, vykdant šią politiką būtų galima mobilizuoti didžiules lėšas, kad būtų skatinama klimato bei aplinkos požiūriu palanki veikla žemės ūkio sektoriuje ir už ją atlyginama;

47. primena, kad pagal BŽŪP turėtų būti nutrauktos subsidijos aplinkos ir klimato požiūriu žalingai veiklai, įskaitant durpynų sausinimą, vandens pereikvojimą drėkinimo tikslais, taip pat neturėtų būti taikomos nuobaudos už medžius žemės ūkio paskirties plotuose;

48. pripažįsta, kad ES ir jos valstybės narės yra didžiausios viešojo finansavimo kovai su klimato kaita teikėjos; teigiamai vertina per COP 24 priimtą sprendimą nuo 2025 m. vadovautis nauju platesnio užmojo tikslu –be dabartinio įsipareigojimo nuo 2020 m. mobilizuoti 100 mlrd. USD per metus, tačiau reiškia susirūpinimą dėl to, kad šiuo metu faktiniai išsivysčiusių šalių įsipareigojimai toli gražu nesiekia jų kolektyvinio tikslo skirti 100 mlrd. USD per metus; tikisi, kad besiformuojančios rinkos ekonomikos šalys nuo 2025 m. prisidės prie klimato veiksmų finansavimo, kuris tuo metu bus gerokai didesnis;

49. pripažįsta, kad klimato kaitos problemos neįmanoma lokalizuoti ir kad klimato poveikis už ES ribų taip pat daro poveikį ES, nes tokie įvykiai kaip uraganai, sausros, potvyniai ir miškų gaisrai gali padaryti įtaką ES maisto ir vandens saugumui ir paslaugų bei prekių tiekimo grandinėms; ragina Komisiją ir valstybes nares pirmenybės tvarka suteikti daugiau lėšų tarptautiniams prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmams ir užtikrinti, kad tiek pat lėšų būtų skiriama klimato kaitos švelninimui, taip pat kad klimato veiksmų srityje būtų skiriama lėšų nuostoliams ir žalai kompensuoti;

50. pabrėžia, kaip svarbu įgyvendinti visuotinį tikslą prisitaikyti prie klimato kaitos ir mobilizuoti reikšmingą naują prisitaikymui skirtą finansavimą besivystančiose šalyse; ragina ES ir jos valstybes nares įsipareigoti gerokai padidinti teikiamą prisitaikymo finansavimą; pripažįsta, kad reikia pažangos nuostolių ir žalos klausimu, kuriam spręsti reikiamos papildomos lėšos turėtų būti surinktos iš naujoviškų viešojo finansavimo šaltinių, taikant Varšuvos tarptautinį mechanizmą;

51. pabrėžia tvarių finansų vaidmenį ir mano, kad, norint sėkmingai sumažinti pasaulio ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, labai svarbu, kad pagrindinės tarptautinės finansų institucijos skubiai priimtų ir plėtotų žaliąjį finansavimą; pabrėžia, kad reikia įgyvendinti ES tvarių finansų veiksmų planą, ir remia Tarptautinės tvaraus finansavimo platformos sukūrimą;

52. be to, pabrėžia privačiojo sektoriaus vaidmenį, įskaitant įmones ir finansų rinkas, prisidedant prie tvarumo tikslų; palankiai vertina pastangas siekiant priimti teisės aktus dėl tvarių finansų, ir ragina Komisiją užtikrinti įmonių, į kurias investuojama, skaidrumą ir atskaitomybę, visų pirma užtikrinant, kad besivystančiose šalyse nebūtų kenkiama tvarumui ir nebūtų pažeidžiamos žmogaus teisės;

53. palankiai vertina per 14-ąją Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferenciją (COP 14) 196 vyriausybių pasiektą susitarimą didinti investicijas į gamtą ir žmones iki 2020 m. ir vėliau; pabrėžia, kad ekonomikos augimas gali palengvinti darnų vystymąsi tik jei jis yra atsietas nuo biologinės įvairovės nykimo ir mažėjančio gamtos pajėgumo tarnauti žmonėms;

54. pabrėžia, kad ES biudžetas turėtų atitikti jos tarptautinius įsipareigojimus dėl darnaus vystymosi bei jos vidutinės trukmės ir ilgojo laikotarpio klimato politikos ir energetikos tikslus: jis turėtų būti toks, kad nebūtų prieštaraujama šiems tikslams ar trukdoma juos įgyvendinti; todėl ragina Komisiją užtikrinti, kad ES investicijos būtų suderinamos su klimato politikos ir biologinės įvairovės poreikiais, ir prireikus pasiūlyti suderintas privalomas taisykles; ragina Komisiją užtikrinti, kad kita daugiametė finansinė programa (DFP) visiškai atitiktų Paryžiaus susitarimą ir kad jokios išlaidos jam neprieštarautų; pabrėžia, kad svarbu papildyti Žaliojo klimato fondo (GCF) lėšas, ir ragina valstybes nares bent padvigubinti savo įnašus pradiniam lėšų telkimo etapui; palankiai vertina EIB direktorių valdybos priimtą sprendimą nuo 2021 m. pabaigos nutraukti daugumos iškastinio kuro energijos projektų finansavimą ir laipsniškai didinti savo finansavimo dalį, skirtą klimato politikai ir aplinkos tvarumui paremti, kad 2025 m. ji sudarytų 50 % EIB veiklos; mano, kad tai pirmas plataus užmojo žingsnis siekiant EIB paversti Europos klimato banku; prašo valstybių narių taikyti tą patį principą eksporto kredito garantijų atveju; ragina suteikti konkrečias valstybės garantijas žaliosioms investicijoms, žaliojo finansavimo žymėms ir mokestinėms lengvatoms, taikomoms žaliesiems investiciniams fondams ir žaliųjų obligacijų išleidimui; pabrėžia, kad mokslinių tyrimų ir pramonėje taikytinų inovacijų finansavimas turi būti platesnio užmojo;

55. ragina EIB 2020 m. persvarstyti savo kovos su klimato kaita strategiją ir priimti konkrečius ir plataus užmojo veiksmų planus, skirtus įvykdyti EIB įsipareigojimą suderinti visą savo finansavimo veiklą su Paryžiaus susitarimu, taip pat skubiai suderinti visą savo skolinimo sektoriams politiką ir gaires su Paryžiaus susitarimo tikslais;

56. pabrėžia teisingo perėjimo prie neutralizuoto poveikio klimatui ekonomikos svarbą ir tai, kad būtina vadovautis prognozėmis ir dalyvavimu grindžiamu požiūriu, siekiant užtikrinti, kad perėjimas teiktų naudą piliečiams, ir siekiant padėti pažeidžiamiausiems regionams ir bendruomenėms; mano, kad teisingo perėjimo fondo sukūrimas yra viena iš priemonių, kurią galima naudoti ES lygmeniu siekiant užtikrinti įtraukų ir informacija pagrįstą perėjimą tiems ES žmonėms ir regionams, kuriuos labiausiai paveikia išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimas, pavyzdžiui, pertvarkomuose anglių kasybos regionuose; pripažįsta, kad vien kompensacijų fondų nepakanka siekiant užtikrinti teisingą perėjimą, ir kad bet kokios perėjimo politikos pagrindas turėtų būti išsami ES strategija, skirta tų ES regionų plėtrai ir modernizavimui, ir parama regionams, kurie su perėjimu susiduria labiausiai; mano, kad ES prisitaikymas prie klimato kaitos turi būti darnus ekologiniu, ekonominiu ir socialiniu požiūriais; ragina ES ir valstybes nares šiuo klausimu nustatyti tinkamą politiką ir skirti finansavimą, kurie priklausytų nuo aiškių, patikimų ir įgyvendinamų trumpalaikių ir ilgesnio laikotarpio susijusių valstybių narių priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo įsipareigojimų, įskaitant konkrečių politikos krypčių, kuriomis siekiama laipsniškai atsisakyti anglių, kito iškastinio kuro ir iškastinio kuro subsidijų, įtraukimą į savo galutinius nacionalinius energetikos ir klimato srities planus, laikantis ES įsipareigojimo siekti, kad visuotinis atšilimas neviršytų ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų, ir 2050 m. klimato neutralumo tikslo;

57. mano, kad norint sėkmingai pereiti prie tvarios energetikos, yra itin svarbu demokratizuoti energetikos sistemą; todėl ragina stiprinti piliečių teises ir gebėjimus, kad jie galėtų dalyvauti gaminant saugią ir švarią energiją;

58. pabrėžia, kad svarbu pradėti diskusijas su visomis pasaulio šalimis, kurios šiuo metu yra priklausomos nuo iškastinio kuro eksporto, siekiant nustatyti, kaip būtų galima įgyvendinti bendrą energetinio saugumo ir klimato apsaugos strategiją taip, kad būtų pagerintos šių regionų ateities perspektyvos;

59. mano, kad branduolinė energija gali būti svarbi siekiant su klimatu susijusių tikslų, nes ji neskleidžia šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir gali užtikrinti didelę elektros energijos gamybos Europoje dalį; vis dėlto mano, kad dėl gaminant šią energija susidarančių atliekų jai būtina vidutinės trukmės ir ilgalaikė strategija, kuria būtų atsižvelgiama į technologinę pažangą (lazerių, branduolių sintezės ir kt. srityse), siekiant padidinti viso šio sektoriaus tvarumą;

60. remia Finansų ministrų koalicijos dėl klimato politikos veiksmų darbą ir ragina visas vyriausybes patvirtinti koalicijos įsipareigojimą suderinti visų sričių politiką ir praktiką, susijusią su finansų ministerijų kompetencija, su Paryžiaus susitarimo tikslais ir nustatyti veiksmingą anglies dioksido kainodarą, kaip nustatyta „Helsinkio principuose“;

61. primena susitarimo šalims apie būtinybę skirti pakankamai išteklių, kad įsipareigojimai būtų paversti veiksmais ir kad būtų įgyvendintos priemonės, reikiamos Paryžiaus susitarimo tikslams pasiekti; pritaria vis augančiam postūmiui nustatyti importui į Europos Sąjungą taikomą anglies dioksido mokesčio sureguliavimo ES pasienyje mechanizmą, kad būtų sukurtos vienodos sąlygos tarptautinei prekybai ir išvengta anglies dioksido nutekėjimo;

***Nevalstybinių subjektų vaidmuo***

62. palankiai vertina ryžtingą ir vis augantį jaunimo judėjimą prieš klimato kaitą; pabrėžia, kad svarbu užmegzti prasmingą dialogą su jaunimu ir skatinti jų dalyvavimą visų lygmenų politikos formavimo procese; palankiai vertina tai, kad pasaulyje telkiasi vis daugiau ir vis įvairesnių nevalstybinių subjektų, įsipareigojančių imtis kovos su klimato kaita veiksmų ir siekti konkrečių bei įvertinamų rezultatų; pabrėžia itin svarbų pilietinės visuomenės, privačiojo sektoriaus ir subnacionalinių valdžios institucijų vaidmenį darant įtaką visuomenės nuomonei ir valstybės veiklai, taip pat dalijantis žiniomis ir geriausia patirtimi klimato kaitos poveikio švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemonių kūrimo ir įgyvendinimo srityje; ragina ES, valstybes nares ir visas susitarimo šalis skatinti ir remti bendradarbiavimą su nevalstybiniais subjektais, vis dažniau tampančiais kovos su klimato kaita lyderiais, ir į jį įsitraukti; be to, mano, kad į jį turėtų būti įtraukti piliečiai ir turėtų būti didinamas informuotumas;

63. pabrėžia itin svarbų miestų vaidmenį įgyvendinant Paryžiaus susitarimo tikslus, nes, kaip nurodyta JT apibendrinamoje parengtoje 11-ojo darnaus vystymosi tikslo 2018 m. atskaitoje „Pažangos, padarytos kuriant įtraukius, saugius, atsparius ir tvarius miestus ir gyvenvietes, apžvalga“, miestuose išmetama daugiau kaip 70 proc. visų išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, atliekų ir oro teršalų; palankiai vertina 102 miestų JT aukščiausiojo lygio susitikime klimato politikos klausimais prisiimtą įsipareigojimą iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą; ragina šalis aktyviau įtraukti miestus į savo išmetamųjų teršalų mažinimo planus;

***Atvirumas, įtrauktis ir skaidrumas***

64. pabrėžia, kad reikia veiksmingo visų šalių dalyvavimo siekiant tikslo, kad vidutinė temperatūra pasaulyje nepakiltų daugiau kaip 1,5 °C, o šiam tikslui pasiekti reikia spręsti įtvirtintų teisių arba konfliktuojančių interesų klausimą; atsižvelgdamas į tai pakartoja, jog pritaria tam, kad į Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją būtų įtraukta speciali politika interesų konfliktams spręsti; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis vadovauti šiam procesui nepakenkiant Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos ir Paryžiaus susitarimo siekiams ir tikslams;

65. pabrėžia, kad 80 proc. dėl klimato kaitos perkeltų asmenų sudaro moterys ir vaikai, kurie apskritai patiria didesnį klimato kaitos poveikį ir turi pakelti didesnę naštą negu vyrai, nepaisant to, kad nedalyvauja priimant svarbiausius sprendimus dėl klimato politikos veiksmų; todėl pabrėžia, kad visų mažiausiai atstovaujamų lyčių įgalėjimas, jų visapusiškas ir lygiateisis dalyvavimas bei lyderystė tokiuose tarptautiniuose forumuose kaip UNFCCC, taip pat dalyvavimas nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens klimato politikos veiksmuose yra gyvybiškai svarbūs norint, kad ši politika būtų sėkminga ir veiksminga; mano, kad ES ir valstybės narės turėtų visapusiškai paremti UNFCCC lyčių lygybės veiksmų planą, visų pirma įtraukiant lyčių aspektą į ES klimato ir vystymosi politiką, ir skatinti čiabuvių moterų ir moterų teisių gynėjų dalyvavimą UNFCCC procese;

66. pažymi, kad klimato kaitos padariniai, be kita ko, išgyvenimui, mitybai ir galimybei gauti išsilavinimą daro ypač didelį poveikį vaikų ir paauglių sveikatai, apsaugai ir vystymuisi; mano, kad būtina imtis veiksmų siekiant apriboti šį žalingą poveikį;

***Visapusiškos visų sektorių pastangos***

67. pataria Komisijai pasidomėti ryšiais ir kitokio pobūdžio bendradarbiavimu su suinteresuotosiomis šalimis trečiųjų valstybių ir regionų anglies dioksido rinkose bei skatinti kurti papildomų anglies dioksido rinkų ir kitų anglies dioksido kainodaros mechanizmų, kuriuos taikant būtų užtikrintas dar didesnis veiksmingumas, taupomos lėšos ir mažinama anglies dioksido nutekėjimo rizika sukuriant vienodas sąlygas visame pasaulyje; ragina Komisiją parengti apsaugos priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad bet koks ryšys su ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS) ir toliau padėtų užtikrinti papildomą nuolatinį indėlį į klimato kaitos švelninimą bei nedarytų neigiamo poveikio ES vidaus įsipareigojimams, susijusiems su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu;

68. primena, kad visi sektoriai turi prisidėti siekiant sukurti neutralaus poveikio klimatui ekonomiką, o mažinant ES ekonomikos priklausomybę neturėtų būti pereita prie anglies dioksido perkėlimo į trečiąsias šalis anglies dioksido nutekėjimo pavidalu. Šis procesas turėtų tapti mūsų ekonomikos ir pramonės sėkmė, vykdant pakankamas investicijas, naudojant tinkamas priemones ir galimybes, skirtas kurti reikiamas proveržio inovacijas ir technologijas; tiki rinka paremto metodo sėkme; mano, kad anglies dioksido pasienio koregavimo priemonės turi būti grindžiamos galimybių studija ir atitikti PPO reikalavimus;

69. atkreipia dėmesį į išrinktos Komisijos pirmininkės Ursulos von der Leyen pranešimą, kuriuo remiantis apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema bus taikoma ir tiems sektoriams, kuriems ES prekybos sistema dar nėra taikoma; nepritaria tiesioginiam įtraukimui į ES ATLPS sistemą;

70. pažymi, kad transporto sektorius yra vienintelis, kuriame teršalų išmetimas nuo 1990 m. padidėjo; pabrėžia, jog tai nesuderinama su ilgalaikiu poveikio klimatui neutralizavimo tikslu, kuriam pasiekti reikia didesnio ir spartesnio išmetamų teršalų kiekio mažinimo visuose visuomenės sektoriuose, įskaitant aviacijos ir jūrų sektorius; primena, kad transporto sektoriaus priklausomybė nuo iškastinio kuro turės būti visiškai panaikinta vėliausiai iki 2050 m.; pažymi, jog Komisijos atlikta analizė rodo, kad dabartiniai pasauliniai tikslai ir priemonės, numatyti Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) ir Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO), net jeigu būtų visiškai įgyvendinti, neatitinka būtinų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslų ir kad reikia imtis reikšmingų tolesnių veiksmų, atitinkančių visą ekonomiką apimantį tikslą, kad išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis būtų lygus nuliui; mano, jog siekiant užtikrinti, kad nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai atitiktų visos ekonomikos mastu prisiimtus įsipareigojimus, kaip reikalaujama pagal Paryžiaus susitarimą, šalys turėtų būti raginamos įtraukti tarptautinės laivybos ir aviacijos išmetamus teršalus bei susitarti dėl tarptautinio, regioninio ir nacionalinio lygmens priemonių ir jas įgyvendinti, siekiant sumažinti šiuose sektoriuose išmetamų teršalų kiekį;

71. primena, kad 2020 m. pasaulinės tarptautinės aviacijos sektoriuje numatomas išmetamas teršalų kiekis bus maždaug 70 proc. didesnis nei 2005 m., o iki 2050 m. galėtų padidėti net 300–700 proc.; reiškia susirūpinimą dėl ICAO išmetamo anglies dioksido kiekio kompensavimo ir mažinimo sistemos (CORSIA) užmojų lygio, atsižvelgdamas į šiuo metu vykstantį darbą standartų ir rekomenduojamos praktikos, kurių nuo 2019 m. reikia laikytis įgyvendinant programą; pabrėžia, kad dabartiniai standartai yra nepakankami ir kad tolesnis programos CORSIA užmojų mažinimas yra nepriimtinas; ragina Komisiją ir valstybes nares padaryti viską, kad būtų sustiprintos programos CORSIA nuostatos ir paremtas ilgalaikio tikslo, t. y. iš esmės sumažinti aviacijos sektoriuje išmetamą teršalų kiekį, priėmimas, išsaugant ES teisėkūros savarankiškumą įgyvendinant ATLPS direktyvą; be to, pabrėžia, kad ES ir tarptautinėse sistemose būtina spręsti aviacijos išmetamo ne anglies junginių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio klausimą;

72. reiškia didelį susirūpinimą dėl 40-ąją ICAO asamblėjoje priimtos rezoliucijos A40–19 ir dėl vadinamosios CORSIA netaikymo nuostatos; primygtinai ragina valstybes nares pateikti oficialią išlygą dėl šios rezoliucijos dalies, kad būtų išsaugotas Sąjungos teisėkūros savarankiškumas, susijęs su priemonėmis, kuriomis siekiama sumažinti aviacijos sektoriuje išmetamą ŠESD kiekį;

73. primena Komisijai teisinę prievolę per 12 mėnesių nuo tada, kai ICAO priims reikiamas priemones, ir prieš pradedant įgyvendinti programą CORSIA pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje ji, be kita ko, turi išanalizuoti programos CORSIA užmojus ir aplinkosauginį naudingumą apskritai, įskaitant jos bendrus užmojus, palyginti su Paryžiaus susitarimo tikslais; pabrėžia, kad tik Europos Parlamentas ir Taryba, kaip teisėkūros institucijos, gali spręsti dėl bet kokio dalinio ATLPS direktyvos pakeitimo ateityje; pabrėžia, kad bet koks dalinis ATLPS direktyvos pakeitimas turėtų būti atliekamas tik jeigu yra suderinamas su ES įsipareigojimu mažinti išmetamą ŠESD kiekį, kuris taikomas visai ekonomikai ir pagal kurį kompensacinių kreditų naudojimas po 2020 m. nenumatomas;

74. palankiai vertina vis didesnę paramą ES mastu suderintam kainodaros aviacijos sektoriuje metodui ir ragina Komisiją kuo greičiau šiuo klausimu pateikti naują plataus užmojo Energijos mokesčių direktyvos redakciją, be kita ko, panaikinant šiuo metu žibalui ir jūriniam kurui taikomas mokesčių lengvatas;

75. primena, jog prognozuojama, kad laikotarpiu iki 2050 m. laivybos sektoriuje išmetamas $CO_2$ kiekis didės 50–250 proc.; palankiai vertina susitarimą dėl pradinės IMO strategijos, kuria siekiama sumažinti laivų išmetamą ŠESD kiekį, kaip pirmąjį sektoriaus žingsnį siekiant įgyvendinti Paryžiaus susitarimo tikslą dėl temperatūros didėjimo ribojimo; primygtinai ragina IMO padaryti greitą pažangą priimant trumpalaikes ir vidutinės trukmės priemones, kurios padėtų pasiekti strategijoje nustatytų tikslus; atkreipia ypatingą dėmesį į trumpalaikių ir vidutinės trukmės priemonių įgyvendinimo iki 2023 m. svarbą ir skubą; ragina ES, Komisiją ir valstybes nares dėti visas pastangas remiant greitą Vidužemio jūros priskyrimą prie bendros sieros oksidų ir azoto oksidų išskyrimo kontrolės rajonų, nes tai labai svarbus žingsnis mažinant dėl laivybos išmetamų teršalų kiekį Europoje; pabrėžia, kad reikia nedelsiant išnagrinėti galimybę taikyti tolesnes priemones ir veiksmus, įskaitant anglies dioksido kainodaros priemones, siekiant spręsti jūrų transporto išmetamų teršalų klausimą laikantis sektoriaus išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo strategijos; todėl mano, kad ES ir valstybės narės turėtų atidžiai stebėti IMO pradinės strategijos poveikį ir įgyvendinimą; palankiai vertina pasiūlymą dėl ES reglamento, kuriuo siekiama tinkamai atsižvelgti į pasaulinę duomenų rinkimo sistemą, pagal kurią renkami duomenys apie laivų kuro suvartojimą

(stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemą), ir IMO pasaulinę duomenų rinkimo sistemą, skirtą rinkti duomenims apie kuro suvartojimą laivuose; primena, kad stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistema yra pirmas žingsnis, kuris galiausiai turėtų padėti ES nustatyti privalomus išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslus; primygtinai ragina Komisiją kuo greičiau pasiūlyti papildomų ES veiksmų, kurie būtų jos 2050 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo strategijos dalis, pvz., jūrų sektorių įtraukti į ATLPS ir nustatyti laivų efektyvumo standartus bei laivų ženklinimą, ir pasiūlyti strategiją dėl bendradarbiavimo su kitomis šalimis, kurios norėtų imtis veiksmų kuo anksčiau, kad būtų sumažintas jūrų transporto išmetamas teršalų kiekis laikantis Paryžiaus susitarime nustatyto temperatūros tikslo;

76. pažymi, kad jau esama paprastų sprendimų, kaip sumažinti išmetamų teršalų kiekį, pavyzdžiui, labiau riboti greitį arba nustatyti išmetamųjų teršalų kontrolės rajonus, kurie yra numatyti pagal tarptautinę MARPOL konvenciją; mano, kad priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo strategija ir Europos žaliuoju kursu turėtų būti skatinamos investicijos, netaršių ir ekologiškų laivų, pagamintų iš ekologiškų dalių, plataus užmojo moksliniai tyrimai, geresnis atliekų ir vandens valdymas ir infrastruktūros tobulinimas siekiant, kad iki 2030 m. būtų galima išplėsti rinką, pvz., elektrifikuoti uostus;

77. primygtinai ragina skirti daugiau lėšų alternatyviųjų degalų moksliniams tyrimams ir jų diegimui rinkoje;

78. primena, kad 23 proc. pasaulyje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio yra žemės ūkio kilmės; pabrėžia, kad norint užtikrinti pakankamą mitybą didėjančiam pasaulio gyventojų skaičiui reikia investuoti į pažangius žemės ūkio ir gamybos metodus, pvz., iš mėšlo gaminti metaną, efektyviau naudoti trąšas, biomasę naudoti ciklais ir didinti mėsos bei pieno produktų gamybos našumą;

79. primena, kad nors žemės ūkiui tenka apie 10 proc. ES išmetamo ŠESD kiekio, jis gali padėti Sąjungai sumažinti savo išmetamų teršalų kiekį jame taikant gerą dirvožemio valdymą, agrarinę miškininkystę, biologinės įvairovės apsaugą ir kitus žemės valdymo metodus; pripažįsta, kad žemės ūkis kasmet iki 2050 m. gali sutaupyti apie 3,9 gigatonų $CO_2$ ekvivalento, o tai sudaro apie 8 proc. viso šiuo metu pasaulyje išmetamo ŠESD kiekio;

80. pažymi, kad apie 60 proc. viso pasaulio metano išmetama iš tokių šaltinių kaip žemės ūkis, sąvartynai, nuotekų valymo įrenginiai ir iškastinio kuro gamyba bei transportavimas vamzdynais; primena, kad metanas yra didelio poveikio ŠESD, turinčios 100 m. visuotinio atšilimo didinimo potencialą, darančios 28 kartų didesnį poveikį nei $CO_2$; primena Komisijai jos teisinę prievolę kuo greičiau išnagrinėti galimas politikos priemones, kuriomis būtų greitai mažinamas išmetamas metano kiekis, kurios būtų Sąjungos metano strateginio plano dalis; ragina Komisiją per pirmąją savo įgaliojimų laikotarpio pusę šiuo klausimu Parlamentui ir Tarybai pateikti tinkamų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų;

81. pripažįsta, kad žemės ūkio sektorius gali atlikti svarbų teigiamą vaidmenį kovojant su klimato kaita, ir pabrėžia BŽŪP reformos svarbą siekiant padėti ūkininkams kurti ir taikyti klimato kaitos atžvilgiu pažangius ūkininkavimo metodus, tokius kaip anglies dioksido sekvestracija ir išmetamo anglies dioksido perdirbimas;

82. pabrėžia svarbų gamtinių absorbentų vaidmenį ES siekiant užtikrinti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio poveikio klimatui neutralumą; ragina Komisiją parengti išsamią ES tvaraus gamtinių absorbentų didinimo strategiją, laikantis 2050 m. išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio poveikio klimatui neutralumo tikslo; ragina valstybes nares į savo ilgalaikes strategijas visapusiškai įtraukti šį aspektą, kaip reikalaujama Valdymo reglamento 15 straipsnio 4 dalies b punkte;

83. pripažįsta anglies dioksido surinkimo ir saugojimo (CCS) technologijų vaidmenį, kuris Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos specialioje ataskaitoje dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C bei Komisijos komunikate „Švari planeta visiems“ priskiriamas daugeliui 1,5 °C scenarijų;

84. remia aktyvesnius veiksmus, kuriais siekiama valstybių narių nustatytų tikslų pagal Strateginį energetikos technologijų planą, siekiant taikyti komercinio masto anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijas ES energetikos ir pramonės sektoriuose, taip pat parengti tvirtą reglamentavimo sistemą, skirtą tiesiogiai padėti šalinti $CO_2$ iš atmosferos saugiam saugojimui iki 2022 m.;

85. labai apgailestauja dėl to, kad iškastinio kuro subsidijos vis dar didėja ir ES sudaro apie 55 mlrd. EUR per metus; primygtinai ragina visas valstybes nares į savo galutinius nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus įtraukti konkrečią politiką, terminus ir priemones, kad iki 2020 m. būtų palaipsniui panaikintos visos tiesioginės ir netiesioginės iškastinio kuro subsidijos, siekiant įvykdyti ES pasaulinius įsipareigojimus ir atlaisvinti išteklius, kurie galėtų būti panaudoti siekiant sukurti neutralaus poveikio klimatui visuomenę; ragina visas kitas susitarimo šalis imtis panašių priemonių;

86. palankiai vertina tai, kad įsigaliojo Monrealio protokolo Kigalio pakeitimas; mano, kad tai turėtų ES suteikti naują postūmį, kad būtų greitai persvarstytas Fluorintų dujų reglamentas, siekiant pašalinti žinomus trūkumus, dėl kurių kyla grėsmė ES užmojams dėl klimato, pvz., dėl neteisėtos prekybos hidrofluorangliavandeniliais (HFC) ir nepakankamų veiksmų, nukreiptų prieš sieros heksafluorido ($SF_6$) naudojimą;

***Pramonė ir konkurencingumas***

87. mano, kad ekonomikos klestėjimas, pramonės konkurencingumas, tvari plėtra ir klimato politika turėtų vienas kitą stiprinti; pabrėžia, kad ES turėtų vadovauti perėjimui prie nulinio ŠESD išmetimo lygio ekonomikos iki 2050 m. ir taip ES pramonei užtikrinti konkurencinį pranašumą;

88. pabrėžia, kad nepaprastai svarbu pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus, tuo pat metu išsaugant darbo vietas ir ES pramoninį pagrindą, siekiant šiame sektoriuje žmonėms suteikti teigiamą perspektyvą ir parodyti pasauliui, kad pramonė ir klimato neutralumas nėra tarpusavyje nesuderinami; labai palankiai vertina daugelio Europos pramonės subjektų įsipareigojimą ir pastangas klimato atžvilgiu tapti neutraliomis ir skatina tuos sektorius ar įmones, kurie vis dar dvejoja, sekti daugeliu gerų pavyzdžių;

89. be to, palankiai vertina ES piliečių, įmonių ir pramonės atstovų pastangas ir pažangą, padarytą siekiant laikytis Paryžiaus susitarime nustatytų įsipareigojimų pagal Katovicų taisyklių sąvadą; vis dėlto pažymi, kad šių pastangų nepakanka norint pasiekti, kad iki 2050 m. būtų sukurta visiškai nulinio ŠESD išmetimo lygio ekonomika; todėl ragina valstybes nares, jų regionus ir savivaldybes, taip pat įmones ir pramonės sektorius nustatyti platesnio užmojo tikslus ir jų aktyviai siekti įgyvendinant Europos žaliąjį kursą, siekiant spręsti klimato problemas ir visapusiškai pasinaudoti Paryžiaus susitarimo teikiamomis galimybėmis;

90. pabrėžia, kad stabili ir patikima teisinė sistema ir aiškūs politikos signalai tiek ES, tiek pasauliniu lygmeniu sudaro palankesnes sąlygas su klimato kaita susijusioms investicijoms ir jas stiprina ir gali padėti išvengti susaistymo su anglies dvideginį išmetančiomis technologijomis; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad svarbu tinkamai ir laiku įgyvendinti dokumentų rinkinio „Švari energija visiems europiečiams“ teisės aktus, ir ragina parengti ilgalaikę ES pramonės politikos strategiją ir ES klimato srities teisės aktus, atitinkančius ES įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą ir parengtus taip, kad užtikrintų trumpalaikį ir ilgalaikį ES pramonės vystymąsi, visų pirma remiant MVĮ, kuriant kokybiškas darbo vietas ir sudarant sąlygas pereiti prie ekologinės gamybos, kartu užtikrinant, kad ES pramonė būtų konkurencinga pasauliniu mastu, kad ES iki 2050 m. pasiektų nulinį išmetamą ŠESD kiekio lygį ir kad niekas neliktų nuošalyje;

91. teigiamai vertina tai, kad kai kurios šalys, kuriose yra įsisteigę vieni iš didžiausių ES energijai imlių sektorių konkurentų, pradėjo taikyti prekybos anglies dioksido taršos leidimais ar kitus kainodaros mechanizmus; ragina kitas šalis sekti jų pavyzdžiu; ragina išplėsti šiuos mechanizmus įtraukiant visą energijai imlią pramonę;

92. pabrėžia, kad svarbu didinti kokybiškų darbo vietų ir kvalifikuotų darbuotojų skaičių ES pramonėje, siekiant skatinti inovacijas ir perėjimą prie tvarių gamybos procesų; pabrėžia, kad reikia padėti intensyviai anglį naudojantiems ir daug anglies dioksido išmetantiems regionams, kuriuose didelė darbuotojų dalis dirba nuo anglies priklausomuose sektoriuose, investuoti į šiuos regionus ir kurti perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo programas, siekiant pritraukti naujų ir novatoriškų įmonių, pradedančiųjų įmonių ir pramonės sektorių, siekiant sukurti tvarią regioninę ekonomiką, kartu užtikrinant, kad niekas neliktų nuošalyje;

93. pabrėžia, kad kovojant su klimato kaita ne visų regionų pradinės sąlygos yra vienodos, ne visi regionai turi vienodų priemonių ir todėl atitinkamai skiriasi pasekmės juose; todėl pabrėžia, kad yra itin svarbu užtikrinti tokį perėjimą, kad būtų atsižvelgiama į labiausiai pažeidžiamų regionų, gyventojų ir sektorių ypatumus;

**2019 m. lapkričio 28 d., ketvirtadienis**

***Energetikos politika***

94. pažymi, kad energetika vaidina pagrindinį vaidmenį pereinant prie nulinio išmetamo ŠESD kiekio ekonomikos;

95. pabrėžia, kad, pereinant prie tvarios energetikos sistemos, energijos nepritekliaus problemą reikia spręsti stiprinant energijos vartotojų teises, jiems teikiant geresnę informaciją, taikant veiksmingesnes efektyvaus energijos vartojimo pastatuose priemones, ypač mažas pajamas gaunančiuose namų ūkiuose, ir sprendžiant šį klausimą socialinės politikos srityje;

96. pabrėžia energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos svarbą mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, užtikrinant energetinį saugumą ir mažinant energijos nepriteklių;

97. pabrėžia, kad visi sektoriai turi veiksmingai dirbti kartu, kad būtų sumažinta ES ekonomikos priklausomybė nuo iškastinio kuro ir pasiektas nulinis išmetamas ŠESD kiekis; pabrėžia, kad šalys turėtų lanksčiai spręsti, kaip sumažinti savo ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, kad būtų lengviau mažinti su pereinamuoju laikotarpiu susijusias socialines išlaidas ir pelnyti visuomenės pritarimą ir paramą;

98. mano, kad tolesnė ES energijos vidaus rinkos integracija bus labai svarbi, ypač siekiant įgyvendinti nulinio išmetamo ŠESD kiekio ekonomiką;

99. primena, kad prioriteto teikimas energijos vartojimo efektyvumui, visų pirma įgyvendinant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, ir pirmavimas pasaulyje atsinaujinančiųjų energijos išteklių srityje – tai du iš pagrindinių ES energetikos sąjungos tikslų; pabrėžia, kad nustatytas ES atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies 2030 m. tikslas – 32 proc. arba daugiau, o jos energijos vartojimo efektyvumo tikslas – 32,5 proc. ar daugiau; pabrėžia, kad šie tikslai, nors ir lemia didesnį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimą, nei numatyta, neatitinka išrinktosios Komisijos pirmininkės pasiūlyto 50–55 proc. sumažinimo arba tikslo apriboti visuotinį atšilimą 1,5 °C; ragina Komisiją ir Tarybą nustatyti, kokių papildomų pastangų reikia siekiant padidinti atsinaujinančiosios energijos gamybą ir energijos vartojimo efektyvumą, siekiant tikslo sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį; ragina pasauliniu mastu skatinti energijos vartojimo efektyvumo priemones ir laiku pradėti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją;

100. palankiai vertina tai, kad visame pasaulyje gaminama vis daugiau energijos iš atsinaujinančiųjų šaltinių, ypač energetikos sektoriuje; yra susirūpinęs dėl to, kad lėtai auga šildymo, vėsinimo ir transporto atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas, ypač aviacijos ir jūrų sektoriuose; yra labai susirūpinęs dėl bendrai sulėtėjusio (nuo 2014 m.) ES atsinaujinančiosios energijos rinkos dalies augimo, kuris trukdo pasiekti ES energetikos ir klimato tikslus; pabrėžia, kad siekiant ilgalaikių tvarumo tikslų, visi sektoriai privalo didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą;

***Moksliniai tyrimai, inovacijos, skaitmeninės technologijos ir kosmoso politika***

101. pripažįsta esminį mokslo ir mokslu pagrįstų inovacijų vaidmenį siekiant sėkmingai kovoti su klimato kaita ir pasiekti strateginius Paryžiaus susitarimo ir kitus plataus užmojo klimato srities programų tikslus; pabrėžia, kad ES privalo atlikti vadovaujamą vaidmenį tiek kovojant su klimato kaita, tiek skatinant technologijų pažangą, užtikrinančią klimato kaitos poveikiui atsparų vystymąsi;

102. pabrėžia, kad siekiant kovoti su klimato kaita svarbu tęsti ir plėsti mokslinius tyrimus ir inovacijas klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo politikos, efektyvaus išteklių naudojimo, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir neteršiančių technologijų, tvaraus antrinių žaliavų naudojimo (žiedinės ekonomikos) ir klimato kaitos duomenų rinkimo srityse; pabrėžia, kad, atsižvelgiant į ES įsipareigojimus energetikos sąjungoje ir įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą, prioritetą reikia teikti pagal naująją programą „Europos horizontas“ įgyvendinamų tvarių energetikos projektų finansavimui;

103. primena, kad moksliniai tyrimai, inovacijos ir konkurencingumas yra vienas iš penkių ES energetikos sąjungos strategijos ramsčių; todėl primena svarbų mokslo darbuotojų vaidmenį kovojant su visuotiniu atšilimu ir pabrėžia, kad svarbu, jog tarptautiniai partneriai glaudžiai bendradarbiautų tarpusavyje šiuo klausimu;

104. primena, kad skaitmeninės technologijos atlieka esminį vaidmenį remiant energetikos ir pramonės pertvarką, visų pirma didinant energijos vartojimo efektyvumą ir taupant bei mažinant išmetamą teršalų kiekį; pabrėžia, kad Europos pramonės skaitmeninimas gali duoti naudos klimatui, padedant efektyviau naudoti išteklius, įskaitant antrinį perdirbimą ir medžiagų naudojimo mažinimą; atkreipia dėmesį į naudą klimatui, kurią teikia visiškas perdavimo ir paskirstymo tinklų ir prekybos energija centrų, taip pat reguliavimo apkrova programų, kurios valdomos naudojant programinę įrangą, skaitmeninimas;

105. pripažįsta naujosios ES kosmoso programos vaidmenį remiant ES kovą su klimato kaita ir jos poveikiu; primena, kad duomenų ir informacijos paslaugos, kurias teikia Sąjungos Žemės stebėjimo ir stebėsenos programa „Copernicus“, vaidina svarbų vaidmenį stebint Žemę; pabrėžia programos „Copernicus“ svarbą sudarant palankesnes stebėjimo sistemų tarptautinio koordinavimo ir susijusių duomenų mainų sąlygas;

***Klimato kaita ir vystymasis***

106. primena, kad, remiantis 2019 m. birželio 25 d. JT specialiojo pranešėjo ypač didelio skurdo ir žmogaus teisių klausimais ataskaita dėl kovos su klimato kaita ir skurdo, klimato kaita gali panaikinti per pastaruosius 50 metų pasiektą pažangą vystymosi, visuotinės sveikatos ir skurdo mažinimo srityse ir manoma, kad besivystančios šalys patirs 75–80 proc. klimato kaitos išlaidų;

107. pabrėžia, kad besivystančios šalys yra labiausiai pažeidžiamos dėl klimato kaitos ir labiausiai patiria jos poveikį, taip pat yra mažiau apsirūpinusios, kad galėtų atlaikyti vis labiau pražūtingą jos poveikį, įskaitant maisto ir vandens krizes, fizinį sugriovimą dėl stichinių nelaimių, gyventojų perkėlimą ir dėl ribotų išteklių kylančią įtampą; primena, kad klimato kaita turi dramatiškų padarinių besivystančių šalių, ypač mažiausiai išsivysčiusių šalių, ilgalaikei ekonominei plėtrai;

108. atkreipia dėmesį į atogrąžų ciklonų „Idai“ ir „Kenneth“ pavyzdį: pastarasis ciklonas buvo stipriausias ciklonas, kada nors užklupęs Afrikos žemyną, 2019 m. pirmąjį pusmetį Komoruose, Malavyje, Mozambike ir Zimbabvėje sukėlęs naikinančių pasekmių – per jį žuvo daug žmonių, o daugiau kaip 2 mln. žmonių prireikė nedelsiant suteikti humanitarinę pagalbą, kuri sudarė beveik 400 mln. JAV dolerių, ir manoma, kad atstatymo po jo kaina sieks 3 mlrd. JAV dolerių;

109. atkreipia dėmesį į tai, kad besivystančių šalių infrastruktūros atsparumas nulems jų gebėjimą prisitaikyti prie klimato kaitos; todėl primygtinai ragina skatinti investicijas į atsparią infrastruktūrą besivystančiose šalyse, siekiant padėti joms atlaikyti vis sunkesnes gaivalines nelaimes;

110. primena savo poziciją, kad bent 45 proc. finansavimo pagal siūlomą 2021–2027 m. Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) turėtų būti skiriama klimato ir aplinkos apsaugos tikslams siekti;

111. primygtinai ragina laikytis bendro požiūrio į Paryžiaus susitarimo ir Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimą tiek vidaus, tiek išorės politikoje ir kuo labiau laikytis politikos suderinamumo vystymosi labui principo, visų pirma vystymosi, prekybos, žemės ūkio, energetikos ir klimato srityse;

112. pabrėžia, kad klimatas, ekonomika ir visuomenė yra tarpusavyje susiję; ypač atkreipia dėmesį į tiesioginį klimato kaitos poveikį čiabuvių bendruomenėms ir didelę egzistencinę grėsmę, kylančią daugeliui jų, įskaitant kontaktų su likusia žmonija neturinčias bendruomenes; pabrėžia, kad, pasak Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos, čiabuvių ir tradicinės žinios yra svarbus kovos su klimato kaita žinių šaltinis, ypač dėl to, kad apie 80 proc. dar išlikusios pasaulio biologinės įvairovės yra čiabuvių tautų teritorijose; yra priblokštas dėl to, kad šiaurinėje Brazilijoje neseniai buvo nužudytas čiabuvių lyderis Emrya Wajãpi, ir palankiai vertina JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro 2019 m. liepos 29 d. pareiškimą, kuriame „Brazilijos vyriausybė raginama sustabdyti čiabuvių teritorijų invaziją ir užtikrinti taikų naudojimąsi savo kolektyvinėmis teisėmis į savo žemę“, laikantis TDO konvencijos Nr. 169;

113. ragina išsivysčiusias šalis, įskaitant ES valstybes nares, labiau remti dalijimąsi žiniomis, gebėjimų stiprinimą ir technologijų perdavimą besivystančioms šalims, taip pat laikytis Paryžiaus susitarimo 9–11 straipsnių ir Adis Abebos veiksmų darbotvarkės 49, 116 ir 120 straipsnių dėl vystymosi finansavimo, taip pat vykdyti savo įsipareigojimus, susijusius su 17-uoju darnaus vystymosi tikslu, įskaitant tikslus Nr. 17.6–17.8; todėl atkreipia dėmesį į teigiamą ES investicijų į daug žadančius mokslinių tyrimų projektus didinimo potencialą; be to, ragina ES skatinti priimti deklaraciją, panašią į 2001 m. Dohos deklaraciją dėl TRIPS sutarties ir visuomenės sveikatos, siekiant skatinti teisėtą klimatui nekenkiančių technologijų perdavimą besivystančioms šalims;

114. atkreipia dėmesį į itin svarbią privačių investicijų ir augimo svarbą pereinant prie klimatui nekenkiančios infrastruktūros ir gamybos metodų; pabrėžia, kad reikia kuo labiau padidinti tokių investicijų indėlį kovojant su klimato kaita ir siekiant darnaus vystymosi tikslų, be kita ko, teikiant paskatas ir skatinant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę; mano, kad Išorės investicijų planas yra esminė priemonė siekiant šio tikslo; be to, pabrėžia, kad būtina užtikrinti įtraukų ir tvarų vystymąsi ir augimą, kad besivystančios šalys galėtų dalyvauti prisitaikant prie klimato kaitos, be kita ko, taikant inovacijų strategijas ir technologinę pažangą; yra įsitikinęs, kad ES turėtų nedelsdama skatinti atsakingą ir tvarų privatų finansavimą, visų pirma kalbant apie įsipareigojimus žmogaus teisių srityje ir indėlį į besivystančių šalių vidaus ekonomiką; tačiau įspėja, kad neturėtų būti pernelyg pasikliaunama savanoriškomis privačiojo sektoriaus pastangomis;

115. atkreipia dėmesį į didėjantį susidomėjimą kurti klimatui nekenkiančių ir tvarių investicijų standartus ir pakartoja savo susirūpinimą dėl to, kad dėl vis didėjančio privačiojo sektoriaus iniciatyvų skaičiaus tampa sunku jas palyginti ir tikrinti; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos ir tarptautinės bendruomenės iniciatyvas remti investicijas į klimato politikos veiksmus ir politinį dialogą dėl klimato politikos besivystančiose šalyse, pvz., Pasaulinį kovos su klimato kaita aljansą plius (PKKKA+) ir Žaliąjį klimato fondą; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares toliau dalyvauti tarptautiniuose forumuose, siekiant skatinti investicijų į klimato kaitą veiksmingumą ir teisingumą;

***Klimato diplomatija***

116. tvirtai palaiko ES politinės informavimo veiklos ir klimato diplomatijos tęsimą bei stiprinimą, nes tai nepaprastai svarbu norint mobilizuoti klimato politikos veiksmus šalyse partnerėse ir formuoti viešąją nuomonę visame pasaulyje; vis dėlto mano, kad dėtos pastangos akivaizdžiai buvo netinkamos ir kad Komisijos ir Europos išorės veiksmų tarnybos skiriamų žmogiškųjų išteklių toli gražu nepakako; todėl siūlo smarkiai padidinti žmogiškuosius išteklius šioje srityje; ragina Komisiją ir valstybes nares laikytis holistinio požiūrio į ES klimato diplomatiją, sukuriant sąsajas tarp klimato kaitos ir darnaus vystymosi, žemės ūkio, konfliktų sprendimo, migracijos ir humanitarinių problemų, siekiant palengvinti visuotinį perėjimą prie nulinio teršalų išmetimo, atsparumo klimato kaitai, darnaus vystymosi ir apsirūpinimo maistu bei vandeniu saugumo;

117. atkreipia dėmesį į vis sunkesnius klimato kaitos padarinius tarptautiniam saugumui ir regioniniam stabilumui, nulemiamus aplinkos būklės blogėjimo, pragyvenimo šaltinių praradimo, žmonių perkėlimo dėl klimato kaitos ir įvairių susijusių neramumų, kurių atvejais klimato kaita neretai laikytina grėsmę stiprinančiu veiksniu; todėl primygtinai ragina ES ir valstybes nares bendradarbiauti su partneriais visame pasaulyje, siekiant geriau suprasti, integruoti, numatyti ir valdyti destabilizuojantį klimato kaitos poveikį; ragina įgyvendinti išankstinio įspėjimo programą, skirtą įspėti apie pagrindines kritines ribas, galinčias pakenkti tvarioms struktūroms ir ekologinėms sistemoms didesniuose regionuose ar žemynuose;

118. palankiai vertina įsipareigojimą sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir konkrečią šiuo klausimu daugelyje pasaulio dalių vykdomą veiklą, pvz. daugelio besivystančių šalių ir mažų salų valstybių labai plataus užmojo įsipareigojimus; vis dėlto, apgailestauja dėl nepakankamų užmojų ir diskusijų trūkumo dėl aktyvesnių nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų daugelyje stipriausios ekonomikos šalių; primena, kad ES išmeta 9 proc. pasaulyje išmetamo ŠESD kiekio, bet joje gyvena vos 6,7 proc. pasaulio gyventojų, todėl labai svarbu, kad ES parodytų didesnius užmojus, ypač atsižvelgiant į istorinę jos atsakomybę už klimato kaitą ir būtinybę parodyti gerą pavyzdį visam pasauliui; pabrėžia, kad nebus įmanoma pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslų ir išvengti peržengtų kritinių ribų, jei nebus užsibrėžta didesnių užmojų ir kitose stipriausios ekonomikos šalyse;

119. prašo Komisijos nedelsiant išnagrinėti galimybes imtis papildomų veiksmų, kuriais kitos stipriausios ekonomikos būtų padrąsintos sustiprinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, įgyvendinti papildomus konkrečius veiksmus ir išnagrinėti galimybę taikyti novatoriškus metodus;

120. ragina Komisiją ir valstybes nares pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis (pvz., tarptautinėmis derybomis, prekybos ir regioniniais susitarimais, tarptautinėmis partnerystėmis), siekiant skatinti ir stiprinti bendradarbiavimą pasauliniu mastu, pereinant prie nulinio išmetamo teršalų kiekio, atsparumo klimato kaitai, tvaraus vystymosi ir apsirūpinimo maistu bei vandeniu saugumo;

121. pabrėžia, kad su klimato politika susijusius užmojus būtina įtraukti į visų sričių ES politiką, įskaitant prekybą; ragina Komisiją užtikrinti, kad visi ES pasirašomi nauji prekybos ir investicijų susitarimai būtų visapusiškai suderinami su Paryžiaus susitarimu ir darnaus vystymosi tikslais, o aplinkos ir klimato nuostatos būtų teisiškai privalomos ir įvykdytinos; prašo Komisijos atlikti bei paskelbti išsamų šiuo metu galiojančių ir būsimų susitarimų atitikties Paryžiaus susitarimui įvertinimą; ragina Komisiją užtikrinti, kad į bet kokį prekybos susitarimą būtų įtrauktos privalomos nuostatos dėl atitikties Paryžiaus susitarimui, įskaitant nuostatas, susijusias su miškų valdymu ir tvariu išsaugojimu; ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti parduodamų prekių gyvavimo ciklui nuo koncepcijos iki vartojimo, siekiant apsaugoti gamtos išteklius ir atsižvelgti į kumuliacinį poveikį, įskaitant transportavimo poveikį;

122. ragina Komisiją ir Tarybą į prekybos susitarimus įtraukti Paryžiaus susitarimą siekiant paskatinti prekybos partnerius siekti Paryžiaus susitarime nustatytų tikslų; taip pat ragina Komisiją ir Tarybą peržiūrėti prekybos susitarimus, kad į šiuos dvišalius susitarimus būtų įtraukti plataus užmojo klimato srities įsipareigojimai, o partneriai būtų skatinami priimti klimato strategijas vadovaujantis Paryžiaus susitarimu;

123. labai palankiai vertina Rusijos pranešimą, kad ji įgyvendins Paryžiaus susitarimą;

124. pripažįsta, kad ES ir JAV partnerystė yra itin svarbi siekiant strateginių Paryžiaus susitarimo ir kitų plataus užmojo strategijų tikslų; dėl to pakartoja, jog apgailestauja dėl JAV Prezidento D. Trumpo paskelbto ketinimo imtis veiksmų, kad JAV išstotų iš Paryžiaus susitarimo; labai teigiamai vertina tai, kad didžiosios JAV valstijos, miestai, universitetai ir kiti nevalstybiniai subjektai, dalyvaudami kampanijoje „We Are Still In“, ir toliau telkia jėgas klimato politikai įgyvendinti; išreiškia viltį, kad JAV vėl prisijungs prie kovos su klimato kaita ir, bendradarbiaudamos su ES, lyderiaus derybose dėl pasaulinio masto susitarimų dėl prekybos, pramonės ir energetikos priėmimo vadovaujantis Paryžiaus susitarimu;

125. nepaprastai apgailestauja dėl Brazilijos Prezidento J. Bolsonaro ir Brazilijos vyriausybės vangios reakcijos į beprecedentį Brazilijos Amazonės miškuose kilusių gaisrų skaičių ir mastą; ragina ES ir jos valstybes nares, pasitelkiant tarptautinį bendradarbiavimą ir pagalbą, daryti viską siekiant kovoti su aplinkos niokojimu Amazonėje ir kitose pasaulinei ekosistemai nepaprastai svarbiose teritorijose ir atsižvelgti į galimą savo pačių prekybos politikos vaidmenį;

***Europos Parlamento vaidmuo***

126. mano, kad Parlamentas turi būti įtrauktas į ES delegaciją, nes turi pritarti sudaromiems tarptautiniams susitarimams ir, kaip viena iš teisėkūros institucijų, atlieka esminį vaidmenį įgyvendinant Paryžiaus susitarimą ES lygmeniu; todėl tikisi, kad jam bus leista dalyvauti ES koordinavimo posėdžiuose Klimato kaitos konferencijoje COP 25 Madride ir kad jam bus užtikrinta galimybė susipažinti su visais parengiamaisiais dokumentais nuo pat derybų pradžios;

o

o o

127. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir JTBKKK sekretoriatui, prašydamas toliau perduoti šią rezoliuciją visoms Konvencijos šalims narėms, kurios nėra ES valstybės narės.